

GASETA DE VILAFRANCA

ANY I

15 DE JULIOL DE 1926

NÚM. 13

JOVENTUT AMB RELLOTGE

L'actual eixalament de la joventut ha fet parlar diversos escriptors. Hom nota en els sectors que la gent jove intervé una mancança de combativitat, una mansuetud, una fredor que oorgelen. Si els aficionats a l'estadística i al cronometratge establissin comparació entre el jovent d'avui i el de cinquanta anys enrera, treurien, indubtablement, la trista conseqüència que com més anem menys valem.

Sembla que Lamartine va atribuir la rebeldia als joves de vint anys; però el gran romàntic, posat al dia, hauria de canviar d'opinió. Avui la joventut és assenyada, impassible i carregada de prejudicis com un senyor que té per perdre. I, si haguéssim de jutjar per fets recents, la rebeldia és més aprop de la senectud i de la maduresa que de la juvenesa. En general, amem les flonjors d'una vida anodina i preferim ésser mers espectadors que actors. Aquest traspàs de funcions, aquest canvi de papers vol dir per ell sol que hem tirat abusivament aigua al vi.

Josep Maria Junoy ha dit recentment que la joventut es caracteritza per una gran passió de renovellament, per l'escridasament, per la sana i franca entrada de cavall sicilià. Debades cercar-ho a casa nostra. Si haguéssim de descobrir un jove per aquests senyals sovint erràriem el tret.

I és que la nostra joventut no viu a l'hora. No hi viu perquè duu el rellotge en retard. La simple companyonia d'un home jove i un rellotge és un mal símptoma. Ve que hom hi posa confiança i quan menys es pensa la maquinària s'espatlla. Llavors s'esdevé la desorientació. El nostre jovent, avesat al rellotge, s'ha trobat amb què aquest s'ha parat. Espera que soni la seva hora i va perdent l'esma en l'espera. Que una joventut perdi l'esma és el pitjor que es pot demanar, perquè s'atrofien els sentits, s'igualaeix la passió i l'optimisme acaba la corda.

Això passa a la nostra terra perquè el moltonisme hi representa un paper important i ens manca el sentit de l'equilibri. La més petita novetat ens enlluerna i ens captiva. Ha sorgit un senyor amb una banderola ullprenedora. Si algú l'ha empès una mica, tothom s'ha abocat darrera d'ell, fins que un altre ha dit: «Compte, senyors. Si tots aneu a proa, la barqueta s'enfonsarà». Per instint de conservació, tots hem corregut cap a popa. Quan hem estat advertits del nou perill d'enfonsament ha estat envaïda una altra part de la nau i així sempre. El dia que sabrem mantenir l'equilibri tot marxarà llatí i donarem un gran pas vers la normalitat.

A juí nostre aquest equilibri s'establirà el dia que la gent jove bandegi el rellotge i que, sense tenir els ulls fets a l'esfera, es decideixi a fer via lliure, que, com Junoy interpreta, «vol dir audàcia, risc i entusiasme al servei d'una alta voluntat de superació».

Per la responsabilitat que tenim envers la societat, pels nostres deures immanents, cal que els joves ens alliberem d'aquest ominós i ridícul esclavatge del rellotge esgavellat, tant com per acabar amb aquest espectacle risible i trist d'una joventut eixalada.

L'arxiu vilafranquí

Quan el compatriota d'Hellen Ker contemplà el saló de sessions de la Casa de la Vila, prengué esment que, després d'un sant a l'edat medieval, tingué Vilafranca al segle divuit un arquebisbe i s'enorgulí de tres bisbes al cap d'una centúria i mitja —tot passant per la generació que veié l'obra d'una famosa Germana de la Caritat— i de quatre catedràtics i un ministre plenipotenciari vuitcentistes.

L'europeu, cristià metodista, resta admirat —encara que no està gaire fort en jerarquies— quan li diuen que Vilafranca comptà, abans, amb tres o quatre bisbes més, llevat de diversos comanadors, priors, abats, abadeses, provincials, un cambrer major de Catedral, un General d'una Orde, dos socis de General, un Almirall d'una Orde, canonges, etc. tots ells de molta anomenada en aquell temps.

I més astorat quan l'assabenten que Vilafranca ha produït altres disset catedràtics.

Surt el visitant del saló, freturós de conèixer la història dels fills il·lustres que figuren a la Galeria de Retrats, i especialment llurs fruits literaris, filosòfics i científics; menja saborosa per als erudits, per als estudiants, per als aficionats i, sobretot, per als vilafranquins que estiguin enamorats de la tradició de la pàtria o desitgin adornar-se de l'esperit vilafranquí—si n'hi ha hagut o si n'hi ha.

Troba com a boníssima idea, que costat per costat del gran saló hi hagi les empremtes històriques i els textos...

Comencem.

Catàleg?... Zero.

No és allò que ell es pensava, ni és tampoc altra cosa.

No ens escarrassem. És una biblioteca amb la qual els benemèrits patrícs Ramon Pareira Marquès i Ramon Coll, implantaren l'any 1871, una espiritualitat digna de millor sort, de continuació i de progrés realment popular. Al cap de cinquanta anys, la llibreria que es vanta de 2.700 volums hi sobra, a la Casa de la Vila. No hi ha cap bona ànima que disposi millor de les coses que així són inútils?

Portem a altres llocs més vistosos i assequibles, aquells volums d'allà. I deixant-hi els pocs que siguin escrits per vilafranquins o relacionats amb vilafranquins o Vilafranca, anem formant la Biblioteca Vilafranquina, que donaria congruència a l'exposició pictòrica, completant-la, i seria l'arsenal de les glòries i de les curiositats de la vila nostra.

En aquesta biblioteca, que voldríem veure ben isolada de tot altre recull de llibres d'autors forans o de matèries extralocals, hi hauria no sols les obres completes de Manuel Milà i de Torres i Bages (com les que ara poden consultar-se a biblioteca pública del Col·legi de Sant Ramon) sinó les dels altres retrats, especialment les nombroses del Metge Fèlix Janer Bertran; les inspirades directament per Llorens i Barba (les últimes publicades deuen ésser les seves Lliçons de Filosofia, taquígrafades pel Doctor Balari i la «Metafísica» de la Col·lecció *Minerva*), i les de Gaietà Vidal i Valenciano acostant-hi les de son germà Eduard —dels fonaments del Teatre Català— i els apunts didàctics de l'altre germà Enric.

La ploma de Pau Milà i Fontanals no fóra oblidada ni la dels panegiristes Rubió; tot conservant-hi les Memòries i discursos, i diversos treballs, dels vilafranquins Doctor Manuel Barba i Roca, son germà

Joan i son fill Fèlix; Doctors Rigual, Rabella, Almirall, Mirret i Teixidor; Mossens Camps i Pujador; Anton M.ª Fontanals, Josep Puig i Llagostera, Fra Mayner, Urgellès...

Qui ha contribuït a detallar la història de la vila, com Ramon Freixas, els Alvarez En Pere Alegret i Vilaró, Claudi Mas i Jornet, Doctor Carles Condís, Ramon Esclasans i Milà, Fàbregues, Antoni Insenszer (de qui és «un notabilíssim estudi dels balls i danses populars del Penedès»), Sala, Lluch, i altres avantpassats, tindrien allà ben guardada la pacient labor,—junt amb altres produccions que vagin donar a llum, especialment En Mas i l'Alegret; així con la dels no vilafranquins Piferrer, Mossèn Coy, Hurtebise, Mr. Dodgson («Epígrafia del Penedès») Elies de Molins i qui sigui.

Cap vilafranquí no quedaria exclòs i el tom manuscrit i decorat per Josep M.ª Recasens veí del volum dels Jocs Florals de «La Violeta», figurarien amb la mateixa joia que els textos de Mossèn Clascar,—consideremlo vilafranquí—dels Doctors Basllester i Mestres i de Pere Arnó de Vilafranca.

Els llibres i llibrets dels compatricis vivents, amb quin respecte a totes les tendències, prescindint de simpaties personals, correriem a engruixir l'Arxiu! Ja hi haurien entrat monografies d'En Martorell, opuscles de l'Abella, de Josep Roig, d'En Cañas, de Ramon Clivillès, lliçons dels Baltà i potser d'altres, (car ignorem omissions).

Últims aportaments haurien estat recopilacions jurídiques del Doctor Boada, quadern d'homenatge a l'Enric Regull—fundador de la institució més lloable que Vilafranca ha creat fins ara en el segle XX.—publicacions del Doctor Josep Estalella, estudis de Mossèn Manuel Trens, la Conferència d'En Bové, la novel·leta de Lluís Ràfols, el primer llibre de Pere Bohigues, que suara ens presentava el Doctor Albert Bonet...

I l'arxiver amatent faria ve-

nir tot seguit el llibre del Pare Rabaza sobre la nostra heroïna de Saragoça i el «Dulcis Amicitia» (Torres-Collell).

I seguiria l'aplec musical, dels nostres compositors i compositores, amb el Mestre Vinyals a la davantera.

Que fàcil fóra de mantenir al dia l'arca local, tasca que més tard enyoren certs successors davant les dificultats de-

gudes a un escampament droppol!

No creurem en l'espiritualitat vilafranquina de cap Ajuntament, unitari o federal, que no emprengui aquesta reforma intel·lectualista. I si el Municipi ho menysprea, no podrà haver-hi cap entitat a Vilafranca que aixoplugués un Arxiu purament vilafranquí?

P. RAULL PAGÉS

Paraules que un professor imaginari de la Facultat de Dret va dedicar als seus alumnes

Cal reconèixer que els catedràtics per una part i els estudiants per l'altra, són els principals culpables de la decadència de l'ensenyament universitari.

Jo encara no he oblidat aquell meu vell professor que considerava la seva ciència com un exercici d'habilitat mnemotècnica per poder aconseguir de retenir les bel·leses literàries dels seus apunts. Altrament, també recordo algun company de carrera que aprenent-se amb devota fidelitat les lliçons d'un llibre de text, sobtadament revelava de posseir innats dots per al teatre. Sempre evoco amb estremeiment els dies tempestuosos del mes de maig en què jo i els meus condeixebles, en preparar-nos per a exàmens, donàvem proves de tenir idònies facultats esportives de resistència física. Ara, degut a fer massa anys que m'he alliberat de les enyoradisses penes dels exàmens, durant els dies de maig puc concentrar, amb la més exigent puritat de poeta, tota la meua sensibilitat a recollir els efluis de la Primavera.

Comprovats els defectes de l'ensenyança universitària, no ens hem d'admirar que l'estudiant en convertir-se en advocat sigui un ésser insignificant faltat de rectitud espiritual, sensibilitat i cultura.

Avui en dia resulta anacrònic aquell personatge femení

de France, la senyora Servien, que en els seus somnis, s'imaginava el seu fill vestint l'uniforme de general o bé tivat i greu amb toga, davant un sever tribunal de dret, on salvava amb la seva eloqüència l'honor d'algún client il·lustre.

Ara tenen més actualitat contemporània les florides frases tenebroses que, referint-se a Itàlia, a l'any 1920 copiava Piero Calamandrei: «El advocats, animals, paràsits, portaveus dels burgesos, còmplices de tots els delictes i de totes les infàmies de la burgesia, forjadors de lleis que intencionadament fan obscures i retorçades per poder especular amb l'equívoc i fer-se indispensables» o «Quan els italians del Migdia compreguin que l'advocació és la més estèril i la més antipàtica de les funcions, Itàlia serà el primer país productor del món», i així per l'estil.

Veieu com tracten la nostra professió! Per això us aconsello que reaccioneu des d'ara i us comenceu a preparar de manera que pugueu assolir la rectitud moral, la cultura i la sensibilitat que abans us assenyalava com a virtuts.

No obstant, no acumuleu a la memòria gaires números d'articles, filigranes jurídiques de Codi i àrids tresors d'erudició. Més val que aneu afinant el vostre temperament: l'ideal de la Universitat fóra més que fer savis, crear caràcters. Con-

sidereu que té més importància delectar-se en un fragment de prosa de Proust, Rolland o France que saber tots el canons del «Codex Juris Canonici». Meravelleu-vos escoltant Debussy o Stravinsky; però no us encanteu en sentir com el professor us explica, amb aguditzat sentit d'historiador, els fonaments d'una institució moderna en el Codi d'Hamurabi. Emocioneu-vos davant un cel blau, una trena rossa, o un capvespre taronja; però no us altereu en destriar les ferrenyes barbes d'un catedràtic encimbellat majestàticament dalt d'una tarima.

Tampoc no oblideu, però, que la lectura directa d'una pàgina del Digest o de Ihering és més profitosa que la de tots els apunts oficials (Sempre el pacient llibre de text és el blanc de les censures!).

Per acabar, feu que no tingui aplicació una frase que un joveníssim company meu de claustre va pronunciar un dia a classe: «No es pot confiar de la nostra joventut escolar mentre la majoria d'estudiants no sàpiguen qui és Ravel o Picasso».

Amics, adquireu una cultura creeu-vos una sensibilitat, sigueu dignes, sentiu-vos joves i extremistes, i sobretot en totes les vostres accions procureu ésser apassionats que, com afirma France, les passions constitueixen la riquesa moral de l'home.

J. CABRÉ I OLIVA

Homes i coses

Agudes de visió

Ja la sabíem bella i delicada i mestressa de les més altes dots de l'esperit. Com la Ben Plantada, dèiem un dia.

Justesa una mica baldera de la paraula dita, del judici llençat com sageta furiat al cel.

Avui que trobem l'avinentsa, per què no donaríem una pinzellada decisiva, un últim retoc per tal d'aplacar a ma-

trona de les balances que crida furiosa, esperonada pel reptil àgil de l'adulació? Per què no diríem a tots els vents que donzella nostra té una més vibrant i gràcil i esplendorosa juvenesa, que la mateixa Teresa envejaria potser?

Ja la sabíem mestressa de l'esperit; ja la sabíem mestre de l'art més pura de totes les arts belles (recordeu que e Strindberg digué que l'escultura era la més grollera perquè necessitava de les tres dimensions).

Fretura del plaer no gaudit, de la mirada no donada, de l'emoció no sentida.

Un telegrama oportú tirava per terra totes les nostres vacil·lacions i quimeres.

I la veiérem com s'asseia maquinalment davant la gran caixa melódica; una mica torbada, graciosament tímida, com una col·legiala de temps reclosa al pensionat auster; i jo sentia l'ànima bategant de l'amic, vibrar amb el mateix ritme, amb igual cadència, amb idèntica intensitat que les cordes vibrants que cantaren com mai un Preludi de Chopin.

Fines mans polides i pàlides mans de la donzella feren brillar, àgils, una nota aguda; un reflexe potent i bellugadís pervingut dels vostres dits ornats amb un brillantet minúscul ferien la nostra retina atentívola.

Després del reflexe, ha passat, breu, com ell, intens i lluminós, com ell, el record de Mireia, una Mireia pura, clara, francament i graciosament ciutadana.

...

«Coses vistes», de Josep Pla

Ara que és a punt de sortir un altra obra d'En Pla, volem dir que no es tard per dir quelcom referent al seu primer llibre?

Ens acollim a aquella dita vella, que diu que mai no és tard per parlar de les coses duradores i és molt possible que aquest fet que potser ja ha asseynat algú, però que nosaltres no hem vist enlloc, passi a la posteritat, per tal com marca una fita decisiva en el camí ascendent de la prosa catalana.

Més que l'èxit de crítica i de lectura i de comentari, nosaltres valorem en el llibre de Josep Pla, el que podríem dir fer una obra no literària no encartonada (pensem en Joaquim Ruyra, pensem per contra en Pere Coromines) o si volem, per parlar a la manera de Pío Baroja, haver trencat els motllos de la «retòrica en to major».

Qui sap si aquest fet serà el punt de sortida, d'on eixirà aquella prosa catalana, àgil i fluida, que voldríem, desfeta de pesantors i girs universitaris o seminaristes — que diu l'Esclansans — lliure d'anquilosaments i de prejudicis bàrbars, conforme al nostre racial tarannà.

Qui sap si haurà passat el temps, que s'erigien en gustadors exclusius de la literatura nostra, priotinentment, els seguidors de Cases-Carbó i posteriorment de Fabra?

...

Segona glossa inquieta

Viure, viure: això és tot. Amb placidesa beatífica, o amb neguits extrems, amb servitud que aclapara, sempre contents, o contents i descontents alhora, amb passions mai satisfetes, o amb un bloc de ciment armat per cervell i una pedra triangular per cor.

Tan-se-val: amb eufòria o fàstic, viure, viure.

Abúlics, no opinants, eterns satisfets i panxacontents, conservatius intransigents a ultrança: viviu, viviu.

Extremistes, evolucionistes, o dinàmics, i tu, qui flameges com una antorxa encesa amb fretura de ritmes nous, viu també.

Home, qui inconscient i amb faç estúpida veus els nous camins sense adonar-te'n tan sols, o deliberadament i amb un somriure més fonament estòlid encara, ets al marge de les belles i noves maneres, fòssils vivents de la nostra època que en el futur sereu classificats com una família estranya pels sociòlegs amants de la Paleontologia, viure, viure, sigui com sigui, que malgrat tot

Mireu-me feliç

A OCTÀVI SALTOR

*Mireu com sóc feliç amb poca cosa,
Senyor que em manteniu amb Vostre alè,
ara que en l'esperit no hi tinc cap nosa
i tinc cada sentit com mai serè.*

*Mireu com sóc infant avui que em posa
més llum en el semblant Vostra mercè.
Sóc tan feliç lluint-ne al pit la rosa
d'aquest goig meu no maculat de rè!*

*La rosa del meu goig florida d'ara
com un somris d'infant endins de mi,
com un estel en el crepuscle encara.*

*En mig de les mundanes agonies
mireu, Senyor, com sóc feliç així
amb un instant de pau al front dels dies.*

MATEU JANÉS DURAN

i a despit de tot, encara es ven la sageta indicadora que porta a aquella fórmula ideal potser inassolible, esmunyedissa i àgil que sembla més lluny a cada nova gambada.

Ja ho digueren els arquitectes ideals d'aquesta era nostra, que arbitràriament anomenem contemporània.

Ja ho digué l'egòlatra Nietzsche, que calia fer un salt.

Acostem-nos i voregem arrian arran, el cingle, que ja saltarem oportunament. — Tot aquell qui pugui, només qui tingui una alta dosi de coratge contingut o d'energia potencial que espera.

Al capdavant no podem pas demanar que una roca flamegi.

SYCANDRA

Gargots del dilluns

LES ARTS A VILAFRANCA

Sovint ens hem plangut, uns i altres, de l'escasesa d'artistes vilafranquins.

Trobar dintre les actuals promocions artístiques en llurs diverses branques, algun nom de coterrani, és cosa insòlita. No ja en els primers rengles qualitatius, sinó ni entre els modestos conreadors en professió.

Paral·lelament a les arts plàstiques, podem dir de la música.

Llevat d'alguns noms que ens poden honorar, fills d'una particular vocació i voluntat, no ens és donat de trobar una discreta selecció filharmònica. Ni per a manifestacions més populars: teatre, saraus, passades, no hi ha a la nostra vila una agrupació a propòsit.

Ben mirat, però, és com demanar peres a l'om.

El qui se sentí artista en esperit per ésser-ho de fet, necessita conrear una art determinada i en conseqüència tenir a l'abast els mitjans necessaris per a la màxima perfecció. Breu cal una Escola d'arts.

Així mateix, sense un Conservatori de Música, serà impossible que la nostra plèiade musicòfila es composi d'altra cosa que de pianistes i violinistes i encara. Tots els altres instruments seran negligits per la impossibilitat del seu ensenyament a la nostra vila.

Ara que el remei pren unes proporcions i assoleix una importància que no és cosa de posar a la iniciativa del primer entusiasta que passi.

Per això no volem, en aquests temps que els projectes ens ofeguen, que aquest gargot sigui una veu que llença un projecte més, sinó un senzill escàl·lo posat al marge.

R. GENER

ALPHONSE DAUDET

EL FOTÒGRAF

P. M. i P., trad.

Com que tenien tot l'aspecte d'una petita llar i llur mobiliari cabia dintre un carretó de braços, hom va fer-los pagar el lloguer o la bestreta. Un lloguer d'asseca-pisos, perquè habiten el cinquè pis d'una casa nova de fresc, damunt un d'aquests grans bulevards inacabats, plens de rètols, de runa, de terrenys buits circumdats d'embans. Hi ha una olor de pintura fresca en aquestes tres peces molt aclarides per una llum recta, la qual fa més crua la nuditat dels murs. Vet ací el taller amb el gran cimbori envidrat talment una gran campana de fruites, la seva xemaneia a la prussiana, ombrívola, freda, i un petit fogó de coc tot preparat que només serà encès quan vindrà gent. Les fotografies de la família penjades a la paret: el pare, la mare, tres nenets, asseguts, drets, enllaçats, separats, en totes les positures possibles; després alguns monuments, vistes del camp menjades de sol. Tot això data del temps que eren rics i quan el pare es dedicava a la fotografia per divertir-se. Ara, arruïnats i sense cap altre ofici per mà, prova de fer-se'n amb el seu passatemps dels diumenges.

L'aparell, que els nens envolten presos d'una admiració temorega, ocupa el lloc d'honor, al bell mig del taller, i dintre els seus coures nous i flamants, els seus grossos vidres bombats i clars, sembla absorbir tot el luxe, tota l'esplendor del pobre petit habitatge. Els altres són vells, romputs, corcats i molt estranys. La mare té un mal vestit de seda negra, gastat, i un agnec de puntes al cap, l'uniforme d'una tenda amb poca parròquia. El pare, ell, per exemple, s'ha comprat una bella boina d'artista, una americana de vellut per impressionar els burgesos. Sota aquestes misèries llampants, amb el seu gran front llunar, ple d'il·lusions els ulls astorats i bonjans, té l'aire tan nou com els eu aparell, i com s'agita, pobre home! I com s'ho pren seriosament! Cal sentir-li dir als seus nens: — «Déu vos guardi d'entrar a la cambra negra!» Qualsevol creuria que és l'antra d'una pitonisa... En el fons, el malaurat està molt preocupat. El lloguer pagat, la llenya, el carbó, no li resta ni un clau. I si els clients no puguen, si la vitrina d'exposició que hi ha a baix, al recó de la porta, no atreu algú en passar, què menjaran els menuts aquest vespre... En fi, a la bona de Déu, la instal·lació ha finit. No manca res més a preparar, a fer relluir. Ara com ara tot depèn dels viants.

Minuts d'espera i d'angoixa. El pare, la mare, els nens, tots són al balcó, a l'aguait. Entre tanta de gent com dardeja, bé hi haurà un un aficionat, què diantre!... Però, no. La gent va, ve, es creua per la vorera. Ningú no es detura. Sí, tanmateix. Vet ací un senyor qui s'apropa a la vitrina. Guaita els retrats, l'un darrera l'altre, està content, pujarà. Els nens, entusiasmats, parlen ja d'encendre l'estufa. — «Espereu-vos encara» — diu la mare, sempre prudent. Ha fet bé, pobra dona! El senyor reemprèn el camí a la deriva. Una hora, dues hores. El dia va enfosquint se. Uns núvols grossos passen calmosament. No obstant, en aquesta altura es podrien fer proves excel·lents. Però i què, si ningú no ve? Cada moment emocions, falses joies, passos a l'escala, que arriben freqüentment a la porta i que s'allunyen bruscament. Una vegada han trucat i tot. Hom demanava l'antic llogater. Les figures s'allargassen, els ulls s'emplen de llàgrimes. — «No pot

ésser, diu el pare... Algú deu haver despenjat l'aparador... Ves-ho a veure, menut,!» Al cap d'un moment, el nen puja consternat. La vitrina és al seu lloc, però com si no hi fos. Ningú no s'hi fixa.

Ara plou... En efecte, sobre el vidratge del taller, la pluja comença a caure amb un soroll petit, maliciós. El bulevard és negre de paraigües. Entren, tanquen la finestra. Els nens tenen fred; però no gosenc encendre l'estufa qui conté l'última palada de carbó. Consternació general. El pare es passeja a grans passes, els punys closos. Perquè no l'avegin plorar, la mare s'amaga a la cambra... De sobte, un dels nens, qui s'ha aprofitat d'un forat per sortir al balcó, tusta els vidres. «Papa, papa... A baix a l'aparador hi ha algú!» No s'ha pas equivocat. És una senyora, una senyora molt rica, en bona fe! Mira un moment les fotografies, vacil·la, alça el cap... A, si tots els parells d'ulls fits en ella d'allà dalt estant tinguessin un brí de força d'imant, com pujaria els graons de quatre en quatre... Per fi la senyora es decideix. Entra. Puja. Vet-la ací. De pressa el llum sota el foc, els menuts a la cambra del costat. I mentre el pare es retoca la seva boina, la mare corre a obrir, emocionada somrient, amb el fru-fru modest del seu vell vestit de seda.

— «Sí, senyora, és ben bé ací...» Tot són presses i fer-la seure. És una persona del Migdia, una mica garlaire, però ben complaent i no pas del tot escassa de perfil. La primera prova ha fallat. I bé! es farà de nou, té! redimoni!... I sense el menor malhumor, la senyora del Migdia torna a posar el colze damunt la taula i el sota-barba dintre la mà. Mentre el fotògraf disposa els plecs de les faldilles, les cintes del capell, es senten rialles apagades i empentes contra la petita vidriera. Són els nens que es tiren per terra per veure el seu pare com posa el cap sota el drap verd de l'aparell i hi roman sense moure's: diríeu una bèstia de l'Apocalipsi amb un gran ull transparent. Ol, quan seran grans, també seran fotògrafs... A l'últim, vet ací una bona prova que l'operador porta en triomf, tota xopa encara. En aquest blanc i aquest negre la senyora es reconeix: encarrega dotze postals i surt encantada...

Ha marxat i la porta és tancada. Visca l'alegria! Els nens deslliurats dansen entorn de l'aparell. El pare, tot emocionat per la primera operació, s'eixuga el front majestuosament; després, com que el dia s'acaba per moments la mare baixa a comprar menjar, un bon petit sopar extra a honor de la llar nova, i també — per tal com cal ordre — un gran registre de l'om verd, on és escrit en bell rodó el dia del lliurament, el nom de la senyora del Migdia i la quantitat cobrada: dotze francs! En veritat direm que gràcies al pastís, al sant-honorat amb els quals s'ha festejat la llar nova, gràcies també a algunes petites provisions de calefacció, de sucre, d'espelmes, la xifra de les despeses puja exactament igual que la de les entrades. Però, bah!, si avui s'han fet dotze francs, un dia de pluja, d'instal·lació, calculeu una mica quant es farà demà. I la vetlla es passa en projectes. Sembla mentida això de concebre projectes en un petit hostatge de tres peces, al cinquè pis, a davant!...

L'endemà un temps superb, i ningú. Ni un client en tot el dia. Què voleu fer-hi? El comerç és això. Per sort, resta un xic

Boix que la mà mestre de l'Enric C. Ricart, de Vilanova, ha gravat i que és estampat als cartells anunciadors de la I Exposició d'Art del Penedès. Unes joveníssimes pinzellades femenines l'han vestit de colors llampants.

de pastís i els nens no es colguen al llit amb la panxa buida. L'endemà-passat no res tampoc. Les estacions al balcó comencen altre cop amb aïnit, però sense èxit. La senyora del Migdia torna a cercar la seva dotzena, i prou. Aquesta tarda, per tenir pa, ha calgut empenyar un matalàs... Dos dies, tres dies es passen així. Ara és el veritable apurament. El dissortat fotògraf ha venut la seva boina de vellut, la seva americana; no li resta a vendre més que l'aparell i després entrar de minyó de magatzem a qualsevol part. La mare es desola, els nens desencoratjats ja no van ni al balcó a mirar. Tot d'una, un dissabte al matí, quan menys s'ho esperaven, truquen. És un casament, tot un casament que ha pujat els cinc pisos per fer-se retratar. El nuvi, la núvia, la dameta i el minyó d'honor, bona gent que no s'havia calçat un parell de guants en tota la vida i vol eternitzar-ne el record. Aquest dia s'han fet trenta-sis francs, l'endemà, el doble. I s'ha acabat. La fotografia és instal·lada...

Vet ací un dels mil drames del petit comerç parisenc.

GASETA DEL PENEDÈS

El periòdic del desvetllament de l'esperit penedesenc

Apareixerà el primer de setembre

L'afer Lessing i la vaga d'estudiants

L'Universitat d'Hannòver és actualment teatre d'un conflicte qui aclareix les tendències de la joventut escolar alemanya. Es tracta, una volta encara, del professor de filosofia Lessing, el curs del qual ha donat ja lloc a nombrosos incidents pel fet que Lessing és israelita i socialista alhora.

Hom recorda que durant la campanya presidencial de l'any passat el professor Lessing havia publicat damunt un diari txeco-eslavac en llengua alemanya, un article que els nacionalistes havien considerat ofensiu per el Mariscal Hindenburg i en virtut del qual el Ministre d'Instrucció Pública adreçà una forta sanció al seu autor. En aquella avinentesa esclatà ja el tumulte a les aules el qual solameut les autoritats pogueren reprimir.

D'aleshores ençà regnà una calma aparent. Els estudiants no havien renunciat a reduir Lessing per tots els medis. El 31 de Maig, en pujar al cadiral, Lessing fou insultat per centenars d'estudiants. El Consell de disciplina de l'Universitat es cregué en el deure d'acomiarar deu estudiants, i el Ministre susdit amenaçà de tancament l'Universitat d'Hannòver, cas de reproduir-se els esdeveniments.

Corresponent a aquesta actitud, els estudiants han declarat la vaga per vuit dies i han engegat un tren especial, — tant o més remorós que el de l'Homenatge a Santiago Russinyol, — per tal de traslladar-se a les Universitats de Brunswick i de Dantzig, on, com és de comprendre, llurs camarades els han rebut amb vives mostres d'entusiasme.

Es diu que existeix l'intenció de declarar la vaga general d'estudiants a totes les Universitats alemanyes. Mes hom es demana si no fóra possible un acord amb Lessing. Els professors de l'Universitat d'Hannòver es mostren francament hostils a Lessing. En ocasió de l'afer Haarman, es posaren ja al costat dels estudiants. Es retirará doncs el professor hostilitzat?

La qüestió ha trobat ressò en els partits polítics. Els òrgans d'esquerra defensen el professor Lessing. La «Gasetta de Voss» escrivia el 12 de Juny que era d'ordre que el Ministre d'Instrucció Pública no adoptés l'única mesura possible: el tancament de l'Universitat d'Hannòver i aconsellava al President del Consell prussià Braun d'ésser enèrgic contra aquest atac de la reacció a les Universitats. Hans Driesch damunt el «Berliner Tageblatt» prevé l'opinió contra el perill de convertir el conflicte present en un afer Dreyfus alemany. És inconcebible, — afirma Driesch, — que hom vulgui destituir Lessing per haver anat contra la candidatura de von Hindenburg, mentre que a l'Universitat d'Iena, altres professors injuriaren públicament la República i els seus representants.

SALVADOR SOLER

Cròniques banals

L'EQUIP EN DECADÈNCIA

Fa algun temps que volfem lloar tal com es mereixia, l'on-zè representatiu vilafranquí, però l'esperança que anés més amunt ens contingué, perquè al seu dia l'elogi fos més calurós i merescut —ai las!— ens trobem que tota la glòria del futbolisme local s'és esfumada com la boira; que l'equip que ahir anava de victòria en victòria avui va de derrota en desfeta, cada cop més aclaparadament fins arribar a les darreres i definitives *débâcles*.

S'han escatit les causes, s'han posat sancions, però res, tot serà inútil. Diuen que hi ha un corc intern que tot ho malmet: el professionalisme amagat—l'*amateurisme* groc que diuen els tècnics—que ha mort la fe, l'entusiasme del nostre equip.

Jo crec que aqueix mal no és tan terrible i fatal com diuen. El professionalisme és una cosa necessària a l'esport com a tota altra activitat humana. L'art per l'art és una cosa gairabé falsa.

I en aquest ram de l'esport, a la nostra vila, no n'hi ha cap d'*amateur*. Els ciclistes tenen la bicicleta per fer *recados*; els del volant, l'auto per fer el fatxenda i anar a Barcelona i a les festes majors amb més comoditat; els aficionats a l'equitació hosón per fer amb millors condicions al servei militar; potser els únics *amateurs* són els tennistes —i encara són un parrell de pseudo—sentimentals devagats que el tennis els serveix per iniciar o perpetuar un *flirt*. I si tot és així, és censurable el professionalisme d'onze futbolistes a base d'un duro i un sopar dominicals?

Ara que aquí radica precisament la clau del problema. L'equip vilafranquí està embaflat de tant pollastre, tants cigars havans i tants el·logis; i és clar, s'ha adormit —o ha fet la sesta—sobre els llorers.

L'any que ve, directius poseu l'equip a dieta rigurosa i tot anirà bé. Les victòries se succeiran com al principi. Potser fora bo que el Campionat només durés que la Quaresma.

FLY

El campanar de Vilafranca

Diu la tradició, que quan tot just era acabat d'enllestir, creixia com una carbacera.

Un sastre de la Vila, —molt eixerit, per cert,—de l'últim terç del segle XIV, va donar la solució per tal de saber-ne la causa.

Tothom estava esglaiat. Els veïns ja treien els mobles al carrer.

El sastre va dir: — Jo faré la prova, senyors. Lliguem una corda al cim de tot que toqui just a terra, i, demà veurem el resultat.

Encara el sol no havia obert l'ull, que Vilafranca, com un sol home, era al peu del campanar. A la corda faltava més d'un pam per tocar terra. El campanar creixia, no hi donéssiu pas voltes. El constructor no es vegé més en palla ni en pols.

El cas és curiós.

Fa pocs anys que hom deia que una mà generosa, — que sempre n'hi ha per aquest, món de Déu—faria créixer la punta del campanar. Per ara res.

Aquesta torre és gòtica i de figura octògona.

Cent setze esglaons petits, porten a la sala de campanes. Al cloquer, dirfem.

Les veus de les campanes ens tenen el cor robat. Heus ací el nom de totes elles: L'Assumpta, refosa, ens recorda llunyanament aquella altra del mateix nom, tant antiga.

La Senymajor, esquerdada de tant de repicar quan va venir el rei Felip III d'Espanya a visitar-nos. Va ésser llàstima. Potser en té una mica de culpa el campanar. Al rei no li haurien vingut d'aquí uns quants repics de menys.

Les altres són: la Miquela, la Sargantana, la Tomasa, la Fernanda i la més petita de totes, la Felícia. Aquell «triflleig general de campanes anunciant que les festes ja han començat» que recull els programes de la Festa Major de tots els anys i de tots els temps, no l'oblidarem mai, mai!

Que sonin les campanes, que repiquin, això sí, que repiquin a festa, que ens diguin que la festa ha començat perquè les festes ens agraden tant, com la cosa que ens pugui agradar més.

Crònica

RÈPLICA SENSE IMPORTÀNCIA

En una fulla que es publica a Vilafranca cada dissabte, plogui o no plogui —no ens agrada de dir les coses pel seu nom— hi ha una al·lusió final llunyana i ràpida a uns estrats de la joventut vilatana.

La cosa no té mala intenció, certament: és una vaga invitació a reflexionar unes, diguem-ne idees, que eren en voga l'any de la picor, idees que, avui encara, tenen favor entre certs senyors perfectament desvagats.

La nostra joventut no està per gaires brocs i fa bé. Això ho sap tothom, i més, segurament, aquells qui, per professió, per vocació, per càlcul o per les tres raons alhora, tenen especial interès a l'estudi, la conquesta i a altres coses de les joventuts.

Per evitar equívocs i perquè d'ara endavant no se'ns vingui amb més històries, amoninades de tan reiterades, nosaltres, que també som joventut, però no l'al·ludida, és clar, ens anem a permetre la llibertat de publicar la nostra divisa, de poques pretensions, que és aquesta, ara per ara: no ens dongueu escudella cada dia, si us plau!

...

RECTIFICACIÓ

Dues dames, joves i belles i subscriptores de més a més, han volgut afavorir-nos amb una lletra, que si d'un cantó és fresca com una rosa, de l'altre, punxa com un esbarzer.

Les dues comunicants, a qui ens fóra impossible de negar gaires coses, —ja hem dit que són joves i belles i subscriptores de més a més— ens pregunten que donguem publicitat íntegra i textual als conceptes de la seva lletra que, diuen, «no té altre objecte que restablir la veritat tan pintorescament adulterada per la informació que ha publicat suara un periòdic de la vila.»

Per una sola vegada, i que ens ho perdonin, ens resistim al seu desig: ens hi obliga una raó principal i altres accessòries. La principal és, que no podem pren-

dre cartes en una qüestió més aviat d'ordre privat, en la qual la GASETA no ha de jugar cap paper. Les accessòries són moltes, que deixem a gust del lector, perquè ens ocuparien massa estona.

Però, tanmateix, part de l'assumpte, a conseqüència de la informació que publicà un col·lega, ha pres un caràcter de transcendència més o menys pública, que, lícitament, és el que pot, primer, justificar la nostra intervenció impersonal, i, després, permetre'ns de quedar bé amb les dames comunicants.

Així, doncs, respectant el que ens cal respectar, i amb l'estat d'ànim que deixem insinuat, anem a transcriure uns fragments de la lletra que ens han fet arribar i signen dues dames joves i belles i subscriptores de més a més.

«Ens manca erudició lliterària de la bona i per consegüent no farem cap citació d'aquest tirat. Però, francament, trobem excessiu el pessimisme de l'articu-

lista en parlar de la conformació espiritual de la vila. Caminant com diu que caminaven els sabins, segons la versió de Txekov, no farem mai res ni arribarem mai enlloc. I és evident que ací, hom fa i avença poc, o gens si tant d'interès hi tenen; però no es reula de cap manera. No fóra més just, i sobretot, més vilafranquí de tots temps, retreure el ritme que assenyala el ball de l'Aliga convidatana? Perquè si ens atribuïm un moviment a raó de tres passes endavant i tres passes endarrera, hom no podrà fer-se la il·lusió que segueix una via progressiva, és veritat, però, almenys, no donarem al món —al món, ho sentiu!—aquesta sensació desolada de venciment i de regressió que tanta angúnia ens ha fet de veure impresa en una publicació vilafranquina.»

«El repòrter que ha fet la informació elogiosa, no coneix com nosaltres, el funcionament de l'anomenada Escola Montessori. No volem dir amb això

que no sigui veritat tot el que diu que veié el dia de la visita; però volem creure també que hom degué anunciar-la anticipadament a l'element escolar, per tal que la cosa rutllés com era del cas. Per altra banda, no es tracta de res que crediti mèrits particulars: a totes les escoles, si fa no fa, amb anunci previ o sense, passa el mateix. Ei, mentre la pedagogia i la psicologia combinades, no hi tinguin res a dir.»

«Nosaltres, que tenim els nostres motius ètics, sospesos a consciència, per fer i dir el que fem i diem, ens agradaria de saber com opinaria un visitant equànim, si en trobar-se a l'escola presenciés les escenes que hi hem vist: nosaltres, delatores d'un estat disciplinari i d'una inversió de poders, en desacord, ens sembla, amb la pedagogia i la psicologia, per combinades que siguin.»

«Puntualitzem... (ací intervé la nostra censura).

«Parlem de la situació eco-

nòmica... (censura nostra altre cop).

«L'esmentat article no pot ésser considerat altra cosa que un clam desesperat per evitar l'esfondrament d'una institució tan sidient meritíssima com es vulgui, però destinada a desaparèixer si no són rectificats els personalíssims procediments dels qui en porten la capdavantera. El temps parlarà per nosaltres.»

Unes paraules finals: la GASETA no vol participar a títol d'actora en una qüestió, en la qual no se li ha perdut res. No parlem pel compte propi, sinó que transcrivim pel d'altri i en el superior interès de la vila. La responsabilitat del que hom hi diu i calla, és deixada tota sencera a les dames comunicants, el nom de les quals és tothora a la disposició de qui vulgui saber-lo.

=====

IMPREMTA CLARET
VILAFRANCA

Sastreria X. Bayer

ANGEL GUIMERA, 61

Aquesta casa ha rebut provinent de les millors fàbriques, un gran assortiment de trajos d'alta fantasia, en els quals trobareu dibuixos de gran novetat, com són els de tipus Tutenkamen.

No deixeu, doncs, de visitar aquesta casa

FOTOGRAFIA NOVA

FERRERS, 24

Postals des de 3 pessetes

Reproduccions des de 5 pessetes

Treballs per aficionats

Ampliacions

Treballs acurats

GASETA DE VILAFRANCA

Publicació quinzenal

Redacció i Administració: Sant Joan, 4

SUBSCRIPCIÓ

A Vilafranca: 2 ptes. trimestre

A fora: 2'25 ptes. trimestre.

Les vint cures vegetals de

l'Abat HAMON

guareixen la diabetis, albuminúria, artrisme i dolor, malalties del pit, del païdor, dels nervis, del cor, del fetge, restrenyiment, llagues de les cames, etc.

Efectes segurs: Completament inofensives.

Laboratoris botànics i marins, de Barcelona.

Exclusiva a Vilafranca: Farmàcia i Centre d'específics de JOAN BOSCH

Placeta de la Vila, 5, i Cort, 21.

— Telèfon 2

Proveu els nous models

OPEL

1926

Torpeus i Sedans, de 3 i 4 places

Consum 6 litres per 100 quilòmetres

Representant al Penedès:

JOAN FORTUNY FABREGAS

JOAN HILL

Importador

COMERÇ A L'ENGROS

Colonials : Drogues : Pro-
ductes químics : Confiteria :
Licors de Marca : Queviures
generals : Pesca salada

OFICINES I MAGATZEMS

Ferrers, 10, Font, 9
Telèfons núms. 15 comercial
i 159 particular.
Fabricació: Misser Rufet, 12
Apartat de correus, 12

Servei local i comarcal a domicili

DR. ARMENDARES

Tarragona, 1

Telèfon 291

**Tractament de les hèrnies
sense operació ni braguers**

(Procediment del Dr. Piña)

Curació ràpida de les varices de les cames i he-
morroides per injeccions esclerosants.

RESERVAT

per a el paper de fumar

SMOKING

Extracres Eutents i Productes Químics, S.A.

BARCELONA

Adobs, sofres, sulfats
i productes enològics

Dipòsit : carrer de Clascar, 24

Gastrobiol Rossell

**Medicació específica contra les ma-
lalties de l'estómac i intestins**

De venda:

FARMÀCIA INTERNACIONAL - Rambla del Centre, 17 - BARCELONA

Xamp-Most.

Xamp-Most?

Xamp-Most!...

Xamp-Most!!!...

ADQUIRIU LA BOMBA BLOCH

no necessita engrassament

Representant dipositari per la comarca: JOSEP GUITART
Llautoneria i Electricitat

FERRERS, 72

TELEFON 72